SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 37. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 26, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ЛЮТОГО 1988 Ч. 37. РІК XCV

В[illegible]М КОМУНІСТИЧНИХ В[illegible]КРАЇНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Париж. — Тижневик „Українське Слово" інформує у числі з 21-го лютого ц.р., що згідно зі свідченням селян-очевидців, вандалізм комуністичних вагат в Україні, зокрема в західніх областях, продовжується. Міліція, одягнені по цивільному аґенти КҐБ, так звані „дружинники", підбурені комсомльці, нищать пам'ятки української культури, уцілілі церкви, каплички, а навіть трупарні на цвинтарях, ламають і викидають із землі хрести й інші християнські пам'ятники.

В інформації розповідається про знищення церкви Рождженства Христового в селі Грабівка Калузького району, Івано-Франківської області, що її збудували мешканці села своїми власними засобами.

Місцева влада, а головно КҐБ, постаралися заздалегідь перенести в інше село священика, іншого не присилали, хоч вірні цього домагалися і писали листи до кого тільки треба було. Увесь той час вірні дбали про храм, збиралися туди на спільні молитви під час церковних свят. Місцеві комуністи кілька разів хотіли закрити церкву, але селяни не піддавалися і не давали нікому ключів.

Одного прекрасного дня до села в'їхало декілька міліцейських автомобілів і дві тягарівки. Станули біля церкви. Групу міліції з 50-ти осіб, очолювали голова Завалійської сільської ради М.Кокорудза і участковий інспектор і представник рай кому. Сторожа церкви, який зберігав ключі, саме тоді не було в селі, а його донька, вчителька фізкультури, налякавшись міліції і аґентів КҐБ, віддала ключ. Міліція відігнала людей, відкрила церкву і щойно тоді виявився у повній силі комуністичний вандалізм, запозичений у „старших братів" москалів: розбили у тріски іконостас, ікони ламали і скидали на купу. Усе це пізніше навантажили на тягарові автомобілі й відвезли — куди не відомо, правдоподібно спалили. Жінок, що обороняли церкву міліція відпихала силою. Декілька осіб, що ставили опір покарали грошовою карою, або затримали. Ґрошову кару отримав мужчина, який викрикнув: „За весь час совєтської влади не поклали на дорогу ні одного каменя, а церкву приїхали нищити!" Віруючих жінок списали, фотографували ,а потім викликали до суду і судили за „опір владі". Анну Проків посадили до тюрми на 15 діб, Оксану Сосяк покарали гривною 250 карбованців, потім знизили до 50 кб.

Погромники поставили посередині церкви велику скриню, обтягнену червоною матерією. На дверях повісили вивіску: „Дім громадських панахид". На питання, чому це зроблено, впала відповідь голови сіль ради Кокорудзи: „В нас багато партійних, які прагнуть, щоб з ними в церкві прощались". Значить і вони у якійсь формі вірять в Бога і не хочуть з ним „остаточно розлучатись".

Три тижні пізніше згоріла церква в селі Пило того ж району, мабуть її підпалили ті ж самі „справники". Протягом останнього часу закрито в районі ще декілька церков.

Так менш більш виглядає совєтська „демократія", „перестройка" і „гласность", — кажуть поінформовані особи і дисидентські джерела.

ЗАКЛИК

Українська Американськак Координаційна Рада закликає українське громадянство, всі українські організації та установи масово включитися у святкування 1000-ліття Хрищення в усіх українських осередках, зокрема у Вашінґтоні, і складати внески та пожертви на Фонд Крайового Комітету Тисячоліття на адресу: National Committee To Commemorate Millennium of Christianity in Ukraine, 63 Fourth Ave., New York, N.Y.10003.

ГРОМАДА НЮ ЙОРКУ ЩИРО ВІТАЛА РУДЕНКІВ

Ню Йорк (О.К.). — В неділю, 14-го лютого ц.р., відбулася тут у великій залі Українського Народного Дому перша зустріч українскої громади з Миколою та Раїсою Руденками, яку зорганізувало Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи при співучасті Об'єднання Українських Письменників „Слово".

Біля 500 українських громадян виповнило вщерть залю, так, що деяким прийшлося стояти. Вони привітали незвичайно тепло нових приїжджих з України і не щадили їм оплесків в часі їхніх слів.

Зібрання відкрила, як звичайно зворушливими і повними почувань словами, Надія Світлична, член ЗП УГГ і представила сидячих за почесним столом гостей М. і Р. Руденків, як і також Ніну Строкату-Караванську та голову ОУП „Слово" Остапа Тарнавського. Він у своєму слові проаналізував письменницьку творчість Миколи Руденка, зокрема його філософічний аспект.

З черги Н. Світлична попросила до слова Раїсу Руденко, яка продеклямувала з чуттям поему свого чоловіка „Цар Буж", написану ним у мордовському концтаборі. Це було перше публічне виголошення цієї поеми, бо вона находилася серед тієї творчости поета, яку йому у тюрмі відібрано.

Тепер цей архів щасливо дістався до ЗСА. Саме про цю затяжну боротьбу за повернення письменницького архіву розповіла присутнім Р. Руденко. Однак кульмінаційною точкою її слова була таки поема „Цар Буж", кінцеві рядки якої „Без держави нам не мати волі. Без держави — Ми навік раби", довго залишаться в пам'яті усіх присутніх.

Микола Рудко розпочав своє слово від подяки всім, що допомогли їм видістатися із СССР на волю і від своїх перших вражень із зустрічі з українцями на Заході. Ця зустріч наповнила його радістю, що українська вільна громада така сильна. Тут він покликався на телефонічну розмову з Данилом Шумуком, також одним із найновіших приїжджих з України, в якій Д. Шумук ствердив, що ніколи не уявляв собі такої сили української спільноти на вільних землях. Але для М. Руденка це зрозуміле бо, як він заявив, „ми по суті один народ, одна душа і один дух там і тут". Також М. Руденко, маючи вже нагоду дещо запізнатися з українською літературою, яка створилася на Заході, уважає, що немає двох літератур, а є

(Закінчення на стор. 3)

ВІДБУЛИСЬ НАРАДИ КРАЙОВОЇ РАДИ УАКРАДИ

Ню Йорк (Р.Б.). — Річні Наради Крайової Ради УАКРади відбулися тут в УНДомі в суботу, 13-го лютого ц.р., з участю 34-ох делеґатів від відділів, членів Екзекутиви і членів Президії Крайової Ради. Нарадами проводила Президія в складі: д-р Богдан Шебунчак, голова, Іван Олексин, заступник голови і д-р Роман Борковський, секретар.

Д-р Б. Шебунчак, відкривши наради, попросив присутніх вшанувати пам'ять померлих членів Ради, зокрема д-ра Петра Стерча. Потім він дав слово д-рові Юрієві Солтисові, який поінформував про пляни і працю Ділового комітету Тисячоліття, який він очолює.

Загальний звіт про працю Екзекутиви зложив д-р Іван Флис, який зокрема зупинився над причинами, чому досі не досягнено порозуміння з УККА в справі створення спільної громадської централі — Конґресу Американських Українців. На перешкоді, як це вже не раз подавалось, стоїть становище Екзекутиви УККА, яка уважає себе єдиною репрезентацією української громади. Говорить також д-р Флис про причини, чому УАКРада відтягнула свою підтримку плянованому трибуналові, зглядно інвестиґаційній комісії правників з рамени СКВУ. Нові факти про цю комісію не виправдують нашої підтримки. Про це опубліковано комунікат Екзекутиви УАКРади.

Додаткові інформації подали секретарка Екзекутиви Бронислава Скорупська, кореспонденційний секретар і пресовий референт д-р Роман Барановський, фінансовий референт Роман Данилюк, Євген Стахів і інж. Іхтіярів.

Від відділів звітували: З. Василькевич — Дітройт, Р. Царик — Баффало, Ю. Іхтіярів — Філядельфія, Ню Йорк, М. Шпитко, Керґонксон, д-р О. Волянський, Ню арк — О. Труш, Вашінґтон — В. Демчук. Писемні звіти прислали відділи з Чикаго і Голливуд, Фльорида.

Після звітів відбулася дискусія, яка схвалювала в загальному діяльність Екзекутиви, а зокрема багатогранну діяльність деяких відділів (Дітройт, Баффало, Філядельфія і інші).

Наради схвалили бюджет і плян праці на 1988 рік.

Голова Нюйоркського Відділу М. Шпитко гостив учасників наради обідом в ресторані УНДому.

У ВІРМЕНІЇ ВІДБУЛАСЯ СТОТИСЯЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ

Москва. — У понеділок, 22-го і вівторок, 23-го лютого ц.р. у столиці Вірменії Єревані відбувалися масові демонстрації, учасники яких вимагали приєднання Нагірно-Карабахської Автономної області, яка знаходиться в Азербайджані, до Вірменської ССР. Про це повідомили телефонічно Ассошіейтед Пресс колишній політв'язень Алєксандер Огородніков і правозахисниця Тамара Ґріґорянц, які дізналися про заворушення в Єревані.

Нагірно - Карабахська АО створена 7-го липня 1923 року. Згідно з переписом населення 1970 року, вірмени становлять там 80.5 відсотка її 150,000-го населення, азербайджанці — 18.1 відсотка, а росіяни — 0.9 відсотка. За словами Т. Ґріґорянц, на початку лютого місцеві власті клопоталися про приєднання области до Вірменії, але ця просьба була відкинута Москвою.

У понеділок увечорі, як повідомив Огородніков, вулицями Єревану пройшло коло 70,000 вірменів, які вимагали приєднання области до своєї республіки. У вівторок біля оперного театру зібралося понад 100,000 осіб, які вимагали, щоб для обговорення справи про Нагірний Карабах зібралася Верховна Рада Вірменії. І Огородніков і Ґріґорянц повідомили, що міліція вела себе стримано, але є чутки, що в Єреван стягуються „спеціялісти з карате", які повинні спровокувати демонстрантів на заколот і дати владі привід вдатися до репресій.

Повідомляють також, що 18-го жовтня в Єревані відбулася демонстрація, в якій взяли участь коло 1,000 осіб. Вони вимагали захистити вірменів, що проживають в одному азербайджанському селі, де відбулися сутички між вірменською меншістю і азербайджанцями. У жовтні в Єревані відбулася 3,000-на демонстрація з вимогою ліквідувати місцеву хемічну фабрику, що забруднює атмосферу, і нуклеарну електростанцію.

Як повідомив Огородніков, у понеділок і вівторок демонстранти викрикували гасло: „Один народ — одна республіка!". Пресове аґентство Ассошіейтед Пресс зв'язалося телефонічно з жінкою, що проживає на околиці Єревану. Вона повідомила, що в суботу і неділю демонстрації відбулися і в Нагірному Карабасі.

У вівторок, 23-го лютого, на місцевій телевізії виступив перший секретар Вірменської комуністичної партії Карен Демірчян, який закликав єреванців зберігати порядок і запевнив їх, що справу про Нагірний Карабах буде розглядати уряд. Тисячі вірменів, що зібралися біля оперного театру, викрикували: „Брехун!"

Совєтське пресове аґентство ТАСС повідомило про заворушення в Нагірному Карабасі, заявивши, що там сталися порушення громадського порядку, спровоковані екстремістськими елементами. ТАСС підкреслив, що, на думку властей, „дії і вимоги, спрямовані на перегляд існуючих національних і територіяльних кордонів, суперечать інтересам трудящих совєтського Азербайджану і Вірменії".

Як сказано в кореспонденції ТАСС, совєтські керівники закликали жителів не піддаватися на провокації націоналістичних елементів і попередили, що для підтримання громадського порядку будуть вжиті всі необхідні заходи.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН ЕФЕКТОВНО ОБОРОНЯВ ПОЛІТИКУ УРЯДУ

Вашінґтон. — Виступаючи на пресовій конференції, після чотиримісячної перерви, президент Роналд Реґен у короткій початковій заяві і у відповідях на питання журналістів, акредитованих в Білому Домі, ефектовно обороняв політику Адміністрації і при тому порушив багато проблем зовнішнього і внутрішнього характеру.

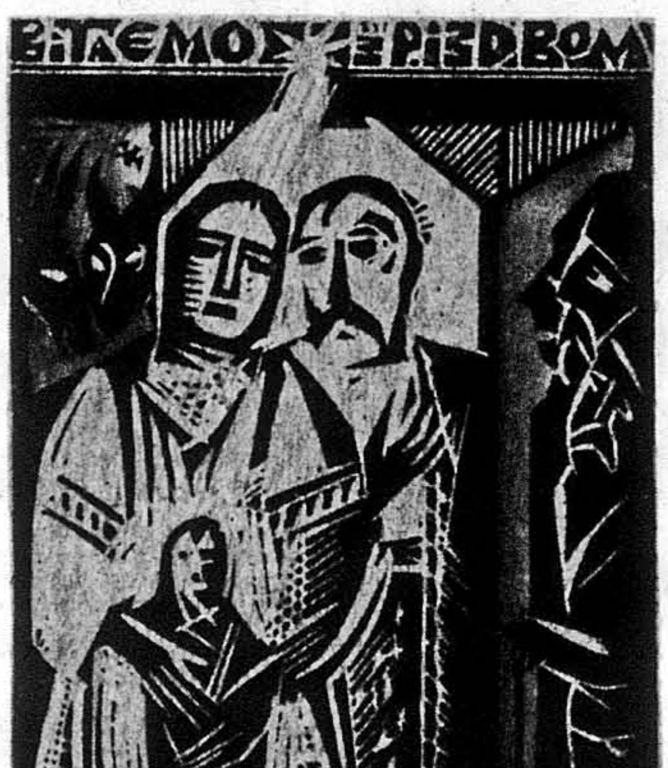
Вступна заява включала фактично тільки три, на думку Президента важливі проблеми, а саме: успішні переговори державного секретаря Джорджа Шулца в Москві з міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, близькосхідні справи, зокрема ірансько-іракську війну і внутрішній конфлікт на окупованих Ізраїлем землях, заявивши, між іншим, що Адміністрація ЗСА має певні докази про те, що зовнішні сили вмішуються до цього конфлікту, підбурюють палестинців і доставляють їм зброю та інші матеріяли, які на випадок загострення можуть бути вжиті проти окупаційної армії, і неполагоджені справи в Центральній Америці, зокрема збільшену доставу совєтської зброї до Нікараґуа і небажання нікараґуанських комуністів привернути демократичні свободи у своїй країні, згідно з договором у Ґватемалі, розмовами в Гондурасі і посередництвом багатьох дипломатів та церковних достойників.

Відповідаючи на питання кореспондентів Р. Реґен був змушений зайняти становище до конфлікту в Ізраїлі, бо деякі журналісти дивувалися чому ще й досі Уряд ЗСА не засудив поведінки ізраїльських військових частин на окупованих землях; вияснити захоплення американського старшини полковника Вілляма Р. Гіґґінса; поспіху Адміністрації закрити інформаційні бюра Палестинської Визвольної Організації у Вашінґтоні і Ню Йорку; „чорні діла" генерального прокуратора Едвина Міза, до якого він, Президент, має повне довір'я поки йому судово не буде доказано злочину, (на жаль у випадку Івана Дем'янюка Уряд ЗСА поступав цілком інакше); передвиборчу кампанію, але тільки побіжно, кажучи, що віцепрезидент Джордж Буш дійсно висловлював своє застереження при обговорюванні достави зброї за американських заклаадників до Ірану; економічну допомогу для антикомуністичних повстанців в Нікараґуа, для того, щоб тримати при житті партизанський рух контрас поки не будуть остаточно полагоджені справи в Центральній Америці, зокрема в Нікараґуа; резиґнацію секретаря Департаменту морської фльоти Джеймса Г. Вебба, поїздку Дж. Шулца на Близький Схід; можливість підписання чергового договору з СССР про редукцію стратеґічної нуклеарної зброї; соціяльні проблеми, зокрема справи бездомних, число яких застрашуючо зростає в ЗСА і саркастично висловився про заяву Пета Робертсона, що, мовляв, Уряд знав про перебування закладників, але не старався їх рятувати. „Може Робертсон знав, але помилкою було те, що він цими інформаціями не поділився з Урядом", — заявив Р. Реґен.

Очевидно, як завжди кореспондент Ай-Бі-Сі поставив Президентові дуже наївне і провокуюче з погляду зовнішньої політики Уряду питання, чому Адміністрація не допомагає повстанському рухові в Південній Африці, на рівні допомоги для контрас знаючи, що цей рух інфільтрований повністю комуністами і Москвою безпосередньо.

В загальному пресова конференція проходила спокійно і кореспонденти мали змогу вияснити певні справи у безпосередніх питаннях і відповідях з президентом Р. Реґеном, неперевершеним інтерпретатором політики і усіх інших справ на вищому рівні.

В УКРАЇНІ ТАКОЖ ПІДГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО 1000-РІЧЧЯ

Карточка, яка розповсюджується по Україні.

Джерзі Ситі, Н.Дж. — У листах зі Львова багато громадян пишуть, що й там йде підготова до 1000-річчя Християнства України. Зокрема готуються до цієї річниці мистці. Поштівку з цією тематикою виготовив український мистець, відомий зі свого філософського підходу до мистецтва. Серію поштівок із зображенням українських дерев'яних церков зробили інші мистці. Взагалі, як пишуть у Львові тепер дуже активне мистецьке життя, багато виставок і багато праці для віднови давніх мистецьких доробків.

Цікаво, що в часі Різдва у Львові бачилося аж чотири вертепи. Один з них, як подають, був особливо гарний і пов'язаний тематикою із 1000-річчям. Одяги учасників були викуті ковалем на зразок древніх русів: кольчуга, шолом, меч, щит, учасники того вертепу мали навіть зі собою малу гармату.

„Треба було сильних хлопців, щоб нести на собі такі важкі строї. Але цей вертеп викликав особливо святковий різдвяний настрій".

Рівночасно з тим, пишуть що у Львові вже пройшла перша тура праць на спорудження пам'ятника Шевченкові. Було запропоновано 30 праць місцевих мистців, і з них вибрано дев'ять кращих, але ні один не був задовільний. Тому тепер знову проголошено конкурс. Важко також вибрати відповідне місце на пам'ятник, щоб він підходив до оточення та архітектурних особливостей. Це утруднює вибрання проєкту і тому застановляються чи цей мистецький конкурс не зробити всесоюзним і не обмежувати до місцевих скульпторів.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н. Й. — Тут у неділю, 13-го березня ц.р., о год. 2:30 по полудні в домі СУМ відбудеться Шевченківський концерт. Цей концерт підготовляють учні зі своїми учителями Школи Українознавства при парафії св. Михаїла. В програмі матиме святочне слово учень Ігор Гованський, а деклямацію учениця Єлисавета Борткевич. Також будуть спільні деклямації і співи.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 23-ГО ЛЮТОГО ц.р., до Праги, столиці Чехо-Словаччини, прибув міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе. Подібно, як це зробив державний секретар ЗСА Джордж Шулц у Брюсселі, совєтський міністер поінформує своїх колеґ з країн Варшавського Пакту про висліди його переговорів в Москві. Чехо-словацьке пресове агентство ЧТК повідомило про цю зустріч офіційно кажучи, що до Праги рівночаснок прибули міністри закордонних справ із соціялістичних країн, включно з Румунією, яка часто була відсутньою на подібних нарадах.

КОМУНО-МОСКОВСЬКІ ІМПЕРІЯЛІСТИ, які під час Другої світової війни доконали, поряд із гітлерівською Німеччиною, чимало злочинів, продовжують засуджувати на смерть „українських буржуазних націоналістів" і противників режиму, яких вони підтягають під категорію „воєнних злочинців". Агентство Ассошіейтед Пресс інформує з Москви, покликаючись, очевидно, на совєтське агентсто ТАСС, що совєтський суд засудив на 15 років громадянина Дімітрія Масла за те, що він, мовляв, під час війни, тобто понад 40 років тому, „доконав численні злочини" проти совєтських громадян.

НА ЗАСІДАННІ КОМІСІЇ перемир'я між Північною і Південною Кореєю, американський контрадмірал Вілліям Пендлі, голова збройних сил ООН в Кореї, обвинуватив північних комуністів у злочинах і диверсії проти південно-корейського пасажирського літака „Боінґ-707", який „пропав" разом із 115 пасажирами на покладі під час полету над Андаманським морем. Цей, на думку контрадмірала, бестіянський злочинний акт було здійснено для того, щоб наводити страх на спортовців і гостей, які братимуть участь в літні Олімпіяді в Сеулі цього року. Для підтвердження своїх закидів адмірал Пендлі продемонстрував зізнання терористки Кім Гон Гюї, записане на відеострічку, яка призналася, що діючи з доручення північних комуністів, вона поклала бомбу у згаданому літаку.

В КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ в Москві відкрився американський кінофестиваль, перша в історії американсько-совєтської співпраці подія. На протязі двох тижнів в семи кінотеатрах Москви покажуть 30 американських фільмів, випродукованих від початку 1930-их років і аж до наших днів.

ДАНСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО закордонних справ підтвердило, що західньонімецький громадянин, 70-річний індустріяліст і публіцист Тіс Крістоферсен попросив Данію надати йому політичний азиль, бо його переслідують в Західній Німеччині за його політичні погляди. Крістоферсен підтримував в Німеччині неонацистів, допомагав їм фінансово і публікував книжки, брошури і памфлети у яких заперечується, що в гітлерівських концтаборах були газові камери, велися медичні експерименти і не було масових вбивств. На думку неонацистських публікацій, самі в'язні вбивали один одного. Подібна кампанія з виправданням злочинів нацистів є заборонена законом і прокуратура має право притягнути кожного до судової відповідальности, якщо підозріває його у цих злодіяннях. Данія покищо не вирішила, що робити зі справою Крістоферсена.

В АМЕРИЦІ

НА КОРОТКОМУ ЗАСІДАННІ у Пентаґоні заступник секретаря армії Джеймс Амброз заявив, що армія знищить всю свою перестарілу хемічну зброю. Рішено примінити найбільше безпечну форму такої ліквідації, тобто спалення у спеціяльних для того збудованих закритих печах на місцях їхніх теперішніх схоронень. Д. Амброз сказав, що він є свідомий того, що це рішення напевно всім не сподобається та що можуть бути судові затримки, але на його думку це є більш безпечно, як перевозити ці хемікалії через багатолюдні міста до окремих для того призначених місць.

ЄВАНГЕЛЬСЬКИЙ ПРОПОВІДНИК і теперішній республіканський кандидат на президентську номінацію Пат Робертсон ствердив, що виявлення скандалу проповідника Джиммі Своґґарта якраз в цю пору не було випадковим. На пресовій конференції в Колюмбії, Південна Каролайна, він заявив, що не знає хто укривається за тим потягненням, але уважає, що деякі особи з табору Джорджа Буша можуть використовувати ці скандали у кампанії проти Робертсона.

ЗГІДНО З ОПИТАМИ „Ню Йорк Таймсу", роля жінки в багатьох аспектах не змінилася. Не зважаючи, на те, що вже більше як 25 років працюючі жінки ведуть кампанію за те, щоб їхні чоловіки поділяли разом з ними ведення домашньої господарки, то ще до сьогодні 91 відсоток працюючих жінок займається вихованням дітей, закупами і домашнім господарством. Д-р Джозеф Плек стверджує, що зростає число мужчин, які застановляються над цими справами, але „ще довга і далека дорога до кінцевої мети".

У ВАШІНҐТОНІ КОЛИШНІЙ державний секретар Генрі Кіссінджер заявив перед Конґресом, що ЗСА не повинні підписувати договір про зменшення нуклеарних ракет далекого засягу поки немає жадного успіху щодо угоди про обмеження звичайного озброєння в Европі.

ВАШІНҐТОН ЯВЛЯЄТЬСЯ одним з найбільш злочинних міст через нелеґальну наркоманію. Це ствердження зробили поліційні чинники при розслідуванні вбивства ще двох осіб на протязі останнього тижня. Знавці стверджують, що жорстокі вбивства є одним із тих прямих наслідків вживання наркотиків. Тому чинники міського правопорядку вирішили негайно розпочати ще більш посилену боротьбу з позаміськими постачальниками наркотиків.

АМЕРИКАНСЬКІ ДИПЛОМАТИ в Об'єднаних Націях заявили, що Адміністрація президента Роналда Реґена плянує на 50 відсотків зменшити свій вклад до Харчової та сільськогосподарської організації ООН. Це рішення подиктоване антиамериканською настановою тих країн, які користають з цієї допомоги.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Редукція зброї, Афганістан та Ізраїль

Коли у грудні минулого року президент Реґен і Міхаїл Ґорбачов підписали у Вашінґтоні договір про скасування в Европі ракет на коротку та середню віддаль, проголошено одночасно, що весною цього року, вірогідно у травні, президент Реґен полетить до Москви для підписання другого договору про редукцію 50 відсотків ракет на далеку віддаль. У цій справі велись і ведуться безперервно переговори фахівців з обох сторін у Женеві. В останніх тижнях засоби масової інформації вірогідно інспіровані з урядових кіл, нарікали, що це большевики простягають у безконечність переговори у Женеві та роблять труднощі різними дрібницями. У відповідь на ці нарікання совєтське пресове аґентство ТАСС проголосило комунікат з такими самими докорами на адресу американських представників у Женеві. У цій ситуації прибув до Москви державний секретар Джордж Шулц на дводенні переговори, спершу з совєтським міністром закордонних справ Едуардом Шеварднадзе, опісля на близько одногодинну розмову з Ґорбачовим. З'явившись перед журналістами в американській амбасаді у Москві 22-го лютого ц.р., Шулц висловився оптимістично про вислід його візити в Москві та дальший хід справ. „Ми не погодилися в усьому, але погодилися в дечому". Це дійсно реалістичне схоплення ситуації, у якій треба йти на компроміси.

Але справа припинення перегонів у збросєнні, яке має статися в дальших договорах про редукцію різних родів зброї, не єдина, яка хвилює людство та задля якої Джордж Шулц поїхав до Москви і названий совєтський міністер має швидко прибути до Вашінґтону. Порозуміння з СССР у справах зброї шкутильгає через брак взаємного довір'я та, конкретно, через трудність, як запевнити американській стороні та взагалі зорганізованому Заходові перевірку, чи совєтська сторона зберігає договір. Коли йдеться про ракети на далеку віддаль, то проблема перевірки ще трудніша: бо далекосяжними ракетами вивіновані деякі підводні човни і деякі військові кораблі.

Дійти до порозуміння — це надзвичайно складна і трудна справа ще й тому, що поруч з проблемою збросєння і припинення перегонів у збросєнні існують проблеми інші, сутополітичні і також сутолюдські, які глибоко хвилюють демократичний світ, що його лідером і репрезентантом є Америка. Від грудня 1979 року, СССР вмаршував до Афганістану 100,000-ою армією і за той час окупанти втратили там більше людей вбитими і раненими, як оця стотисячна армія. Кругло один мільйон жертв військовиків і цивільних згинули в оцій брутальній й нелюдській окупації по стороні військ СССР і автохтонів країни. Америка, яка вічно говорить про права людини і гаслом якої є „мир і добробут", мусить при кожній нагоді пригадувати Москві потребу відкликання своїх військ з Афганістану. Джордж Буш у своїй промові до журналістів заявив, що він вірить в щирість совєтського лідера щодо рішення закінчити свою трагічну помилку з наїздом на Афганістан. Ото ж ця справа була напевне темою розмов з Шеварднадзе і самим Ґорбачовим.

Саме совєтський уряд висунув своє бажання взяти активну участь у замиренні на Близькому Сході. Однаково Америка, як Ізраїль ставляться неохоче, а то просто ворожо до концепції такої міжнародної, чи вужчої конференції про ізраїльсько-арабський хронічний конфлікт, в якій СССР був би повноправним учасником. Формально, Ізраїль має правду, що неможливо допустити СССР до участи у таких переговорах, коли він взагалі не має з Ізраїлем дипломатичних зв'язків. З другого боку — Ізраїлеві залежить на добрих відносинах з СССР, саме з уваги на тих тисячів „рефюзників", які від десятка років даремне стараються за право виїзду з СССР — формально до Ізраїля, фактично, у великій більшості — до Америки, де знаходять для себе справжній рай. У зв'язку з цими рефюзниками Шулц розмовляв з своїми совєтськими партнерами про права людини — на жаль — маючи на увазі головно, або й тільки, жидів, а не інші народи, виставлені в СССР на жорстокі переслідування, включно з голодовою облогою, що її з наказу згори організував і переводив Лазар Каґанович.

ТРИБУНА ІСТОРИКА

Олександер Домбровський

АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ

При вживанні терміну — українська національна історіографія — до речі треба подати приблизне визначення, що розуміємо під поняттям цієї концепції. З-поміж деяких дефініцій на увагу заслуговує визначення, що під поняттям національної історіографії розуміємо головно науково-дослідну творчість з історичної домени народу, як досягнення в умовах академічної свободи згідно з науковою методологією та при науково-об'єктивному й багатоперспективному узгляденні цілого контексту виявів життя народу й пов'язаних з тим усіх можливих феноменів історичного процесу. Дотеперішній науковий досвід виказує, що творцями української національної історіографії в обставинах нашої національно-історичної дійсности можуть бути українські історики й представники допоміжних дисциплін історії зі загально національним світоглядом, абстрагуючи від політично-ідеологічних та конфесійних різниць.

Признаючи, що не можна запрягати науку до політичного ридвану на службу політики, ми рівночасно вважаємо, що наука шляхом наукового об'єктивізму повинна служити як науковій правді, так і своєму народові, особливо в невідрадних обставинах його історичного буття. Це відноситься перш за все до історичної науки, метрикального архіву проявів життя народу й надхнення до дальшого походу в мандрівку століть по золоте руно щастя майбутніх поколінь. У зв'язку з вищесказаним насувається актуальне питання: які ж актуальні завдання представників української національної історіографії, коли живе й писане слово це — єдина зброя істориків в обороні промовчуваної, фальшованої й нівеченої історичної правди в Совєтській Україні та в обличчі тенденційних насвітлень історії України в працях західніх істориків.

Кожна назагал історична доба є характеристична своєю специфікою й обставинами, до яких належить достосувати тематику історичної творчости, спрямовуючи її у русло актуальних завдань істориків, свідомих своїх обов'язків у відношенні до свого народу. Сучасна доба нашої історії має свою особливу специфіку й обставини, які не мають прецеденту в нашому історичному минулому. Сьогодні в часі домінуючої московсько-совєтської концепції так званого „злиття народів", тобто рафінованої політики й жорстокої практики московщення всього, що українське, завдання представників української національної історіографії у вільному світі повинні бути спрямовані особливо на спільний фронт наукової оборони нашої історичної правди перед узурпаторським зазіханнями Москви. Постулятом наших медієвістів (на жаль, небагато їх у нас) є опрацювати в світлі наукового об'єктивізму добу Київської України-Руси, як невід'ємної частини нашої історії й, даючи академічну крапку над „і", розторощити раз навсе фальшиву концепцію „спільної" для усіх трьох східньоевропейських народів (з приматом старшого брата"!) доби Київської Руси. Розправившися з цією тенденційною концепцією, ми тим самим викажемо наше природне право до унікального Ювілею 1000-ліття офіційного Християнства в Україні. У зв'язку з проблемою відносно доби Київської Руси насуває пов'язаний з нею постулят остаточного усталення термінології історії України з особливим наголошенням термінологічної проблематики, що відноситься до доби Київської Руси.

Привласнивши собі нашу архаїчну, національно-державну назву — Русь, російські історики хитро використовують при узурпованні собі нашої Київської Русі, на чому світ західньої науки з малими виїмками ще й дотепер не додумався, та утотожнює Русь з... Росією (Рашія, Русслянд). На наш арґумент, що Росії ще тоді не було, москалі хитро відповідають, що України також тоді не було, промовчуючи історичну істину, що Україна є синонімом Руси на неоспореній основі географічно-етнографічно-історичних даних. Бо Київська Україна-Русь була над Дніпром з етнодержавним ядром полянської Землі, а не фіно-московська Північ. Добре є, що організується при Науковій Раді СКВУ термінологічна Комісія, яка остаточно займеться цією невідкладною справою.

Мусимо поступово ревіндикувати наші літературні досягнення з досекулярної доби, що попали в захланні руки тих, які чваняться награбованим чужим добром. Але це треба робити поступово, не занедбуючи актуальних завдань, пов'язаних з нашою добою і сучасним станом українства. До чергових завдань представників вільної нашої історичної науки є дати об'єктивну, академічну модерну синтезу історії України як останнє слово науки на сучасному етапі дослідів та антидот до препарованої історії т. зв. Української Радянської Соціялістичної Республіки. До того потрібна співпраця фахівців поодиноких діб і ділянок, бо для одної людини таке завдання неможливе до виконання в нашій добі розвитку історичних наук.

Віримо, що Українське Історичне Т-во зреалізує цей важливий проєкт. І ще одне обов'язкове завдання: опрацювати згідно з науковою правдою історію Московщини-Росії з її генезою і розвитком без мітичного ідеалізування так званої „святої Росії" та прислонювання її правдивого історичного обличчя.

Степан Куропась

Дідо і баба — найкращі організатори УНСоюзу

„Свобода" з 16-го грудня м.р. помістила на одній з половиною сторінки фотознімки молодих членів УН Союзу. Всередині, нагорі сторінки, читаємо; УНСоюз забезпечує майбутнє молоді, молодь забезпечує майбутнє УНС. На сторінках 39 фотознімок 45-ох молодих членів, вписаних останньо в члени УНС — очевидно їх було більше, але не всі прислали свої знімки. На 45 молодих членів — 36-ох із них вписали дідо і баба.

У цій рубриці їх часом називають дідусь, бабуся, бабуня, бабця. Статистика дуже промовиста, бо 80 відсотків згаданих членів стали членами завдяки дідові і бабі. Звичайно, знаю з практики, що дідусі і бабусі ще й досі платять вкладки до УНС за внуків і правнуків. Є секретарі відділів, на яких лежить тягар поповнення рядів членства і вони часом дістають признання (було колись в „Трибуні УНС") є шефи Організаційного відділу, що мають бюро в головній канцелярії і вишколюють будучих організаторів, дають оголошення майже в кожному числі „Свободи". Але я певний, що ті нові, молоді члени попали в ряди УНС — не з їх... вини.

На мою думку, бракує щось на згаданих сторінках союзової газети, бракує цього, на що звернув увагу Володимир Сторожинський з Парми, Огайо, з приводу фейлетонів О—КИ, „про вміння подякувати", але, — пише він, — ще не перевелися ті, що вміють подякувати, в цьому же числі „Свободи". А кілько молодих членів вписали протягом останніх 15 літ старші союзовці, які стали членами Об'єднання Сеньйорів УНСоюзу?!

Об'єднання зрушило активність сеньйорів, про них час від часу є мова в пресі, вони мають свою сторінку у „Свободі" і З'їзди Сеньйорів. Добре зробив Головний Уряд УНСоюзу, що покликав до життя Комісію Сеньйорів, членами якої є всі почесні члени Головного Уряду, завдяки якій, постало Об'єднання.

Український Народний Союз є статутово зобов'язаний опікуватися сеньйорами. Це —зобов'язання не є у спеціяльному параграфі, але є обняте чартером інкорпорації.

Український Народний Союз подякував Сеньйорам вже цим, що за останніх двох адміністрацій головних предсідників Йосипа Лисогора і д-ра Івана Флиса — зайнявся справою побудови житлових будинків. свого роду колоній сеньйорів і для цієї справи купив землю від НТШ, що прилягає до Союзівки. Справа колонії стоїть тепер на мертвій точці, бо комісія Головного Уряду УНС ствердила, що на скелі будувати будь-що було би дуже коштовним. Комісія Сеньйорів УНСоюзу внесла до Головного Уряду окрему резолюцію за підписами Степана Куропася, як голови, і д-ра Ярослава Падоха, як секретаря, в якій просила ще раз розглянути цю справу. Сподіємося, що на річних нарадах Головного Уряду УН Союзу на Союзівці, цю справу розглянуть знову.

Іван Боднарук

ОСНОВНИК ДРУКАРНІ Й АКАДЕМІЇ В ОСТРОЗІ

У лютому 1988 року минає 380 літ, як в Острозі на Волині помер князь Константин Острозький, великий покровитель української культури й науки. Він там заснував друкарню і славну колеґію та згуртував біля себе гурток учених людей. Тут вийшла славна Біблія Острозька.

У 1570 році оснував в Острозі князь К. Острозький колеґію, яку називали також академією. Створив її князь для підтримки православної віри та української національности. Острозька Колеґія стояла дуже високо. Першими її професорами були греки, а учні походили з Галичини й Литви. При колеґії була і друкарня, влаштована коштом князя першим нашим друкарем Іваном Федоровичем. Завдяки колеґії і друкарні, а також літературному гуртковї, який створився при колеґії, Острог став в останніх десятиліттях XVI віку важним осередком друку й письменства. Тут 1581 року надруковано першу повну Біблію у церковнослов'янському перекладі. Першим ректором школи був відомий громадський діяч і письменник Гарасим Смотрицький. Тут студіювали Мелетій Смотрицький, Петро Сагайдачний та чимало інших людей, що відзначилися в нашій історії. Острозька висока школа відіграла велику ролю в поширенні освіти серед населення: за її прикладом створилися у різних місцевостях України численні братські школи.

Острозька Біблія, що вийшла 14-го серпня 1581 року, містила два досить вправні віршовані твори Гарасима Смотрицького: на герб князів Острозьких і передмову до Читача. Перший вірш є нашим найдавнішим відомим нині твором геральдичної поезії, дуже поширеної колись в Україні. Острозька Біблія була збірною працею учених, згуртованих при академії, під проводом Гарасима Смотрицького. Надрукував Біблію Іван Федорович, який, після короткого перебування у Львові, знайшов щедрого мецената в особі князя К. Острозького й перенісся до Острога. Острозька Біблія належить до найвидатніших пам'яток давнього українського друкарства та нашої релігійної літератури тих часів. Острозька друкарня працювала лише до 1612 року, але значення її для розвитку української літератури дуже велике. До найцікавіших віршових пам'яток XVII віку належить „Лямент і пригоди нещасних мешчан острозьких". Твір написаний в Острозі 1636 року й залишився в рукописі, бо друкарня вже тоді не існувала. В ній відображені події, які мали місце 1636 року в Острозі. Власниця міста, внучка Констянтина Острозького, княжна Анна Алоїза Ходкевич, ставши завзятою католичкою, з намови єзуїтів казала перенести з православної церкви до костьола домовину з тілом батька, Олександра Острозького. Православне населення Острога обурилося на той єзуїтський акт і на другий день, коли княжна їхала каретою до костьола, влаштовано на мості процесію. Коли православні не хотіли перепустити карети, гайдуки княгині почали рубати шаблями. Народ відповів буками. З допомогою гайдукам прийшла шляхта з довколишніх замків. З православними розправилися дуже жорстоко: одних четвертували, другим відрубували руки, інших піддавали різним іншим тортурам.

Князі Острозькі — це славний український рід, що виводився від короля Данила, який брав участь у повстанні проти короля Казимира 1341 року. Констянтин Острозький, син Івана, був старостою брацлавським і вінницьким, багато зробив для православ'я, воював з татарами й Москвою. Князь Костянтин Острозький народився 460 літ тому, себто 1527 року в Турові, а помер 1608 року. Визначився, як борець проти католицизму, єзуїтів і уніятів, брав діяльну участь у праці православного Берестейського собору 1596 року. Був воєводою київським, маршалком волинським, одним із найзаможніших і найвпливовіших магнатів Речі Посполитої. Його внук перейшов уже на католицтво й пропав для українського народу. Після вимертя роду Острозьких їх маєтки перейшли до князів Заславських, а потім до Санґушків.

В Україні постала перша друкарня в 1573 році у Львові на Підзамчі. Заснував її І. Федорович і надрукував у ній „Апостола" та „Буквар" (один примірник того „Букваря" зберігається в бібліотеці Гарвардського університету, але його вважають за російський!). Друкарня Федоровича після його смерти перейшла на власність Ставропігійського братства.

Внучка князя К. Острозького, а дочка князя Іллі Острозького, Гальшка, відома в історії своєю трагічною долею. Про неї написав трагедію о. Омелян Огоновський. У 1553 році її силоміць звінчано з князем Дмитром Санґушком, якого вбито і звінчано з князем Симеоном Слуцьким. Але з волі короля її відібрано від Слуцького й віддано за Лукаша Ґурку, що держав її 14 років (до своєї смерти) у своєму маєтку в Познанщині, неначе у в'язниці.

Чимало матеріялу про життя князів Костянтина і Януша Острозьких подав Андрій Чайковський у своїй повісті „Побратими". Згідно з цією повістю, Януш Острозький скривдив важко Косинського, забравши йому посілість Рокиту. Цим спричинив війну козаків проти магнатів. Князя Костянтина боліло те, що проти нього виступили й козаки, з якими він завжди жив у згоді. Між його двірською міліцією були й відділи козаків. Великим ударом для нього було, що частина його козаків перейшла до Косинського. Залишився тільки Северин Наливайко із своїми козаками. Братом Северина був о. Дем'ян Наливайко, довірена людина князя, один із визначних членів гуртка учених і літераторів в Острозі.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

УКРАЇНСЬКА МАМА

Мені чомусь здається, що матері двоє малих дітей є тяжче пережити шкільний рік, як тим малим дітям. А кому ще тяжче? — Українській мамі.

Мої сусідки аж віддихнули, коли на початку вересня їхні діти сіли на автобус і поїхали до школи. А я не віддихнула, повернулася до хати й зараз зажила додаткові вітаміни, бо я знала що з тим першим днем починається довгий і тяжкий рік.

Як і всі родичі, ми, українці, хочемо нашим дітям дати все що в наших силах, і тому по науці вони мають різні зайняття — балет, музика, спів, спорт. Але на тому не кінчиться. Коли неукраїнські родичі відпочивають, а їхні діти подворі бігають чи до телевізії приліплені, то ми і наші діти далі в дорозі. Бо не забудьмо — українознавство, народні танці, сумівські чи пластові сходини, гру на бандурі, проби хору, драматичні гуртки, світлички, національні свята чи програми і Служба Божа кожної неділі.

Тому вірю що ви, читачі, розумієте чому я вже відчувала втому, коли мої діти сіли на автобус і коли усі школи відкрили свої двері.

Але я не шкодую свого часу і буду це щороку робити. І коли будуть мої діти вже старші, то навіть на забави знову почну ходити. Тільки бажаю одного, щоби ви, українські матері, також водили своїх дітей. Не шкодуйте свого труду і часу. Нехай наша українська молода громада зростає і співпрацює. Веселіше буде нам і нашим дітям.

Оля Шкафаровська-Рудик

Йорктавн Гайтс, Н.Й.

У ВАШІНҐТОНІ В ПОНЕДІЛОК, 21-го лютого ц.р., зрезиґнував із свого посту секретар морської фльоти Джеймс Вебб. Резиґнуючи, Д. Вебб гостро скритикував секретаря оборони Франка Карлуччі за завідування Пентаґоном та його намір зменшити морську фльоту. Відхід Веббера був несподіванкою для багатьох урядовців Пентаґону, як також й одним з тих виразніших покажчиків внутрішньої незгоди військових провідників з уваги на бюджет в наступному році, який пропонує зменшення військових сил. Члени Адміністрації заявили, що на його місце президент Роналд Реґен назначить Вілліяма Болла свого асистента у законодавчих справах.

Мирослав Лабунька

ТИСЯЧОЛІТТЯ — МІСЦЕ ДЛЯ КОЖНОГО

I.

Такий особливий ювілей, як Тисячоліття Християнства в Україні дає нам нагоду, а то й змушує подумати й застановитись над багатьома аспектами життя і буття українського народу в минулому, починаючи від питання про його походження, чи, як уже в заранні нашої історії так влучно висловився літописець: „Откуду єсть пошла руская земля", і кінчаючи його сучасною долею. Одним із основних питань у цьому відношенні є питання його духовного життя у різних періодах існування, його культури. Цікавою підтемою цього питання, а можна її поставити, як і окреме питання, є вклад українського народу в духову скарбницю людства.

Ми не будемо цими питаннями сьогодні тут займатися, ані пробувати їх розв'язувати, чи на них відповідати. Але хотілось би вірити, що такі підсумки будуть зроблені з нагоди і в часі великого Ювілею. Підкрадається однак зловісна думка, „підстрикувана", як часто кажеться у книгах давніх мудреців, „людоненависником дияволом", що таких підсумків ми не побачимо, беручи до уваги ситуацію в якій знайшовся наш нарід напередодні Ювілею.

Про значення культури, а особливо мистецтва в житті того чи іншого народу (а то й людства взагалі) на протязі його історії, існує велика література, яка поголовно підтверджує якраз це величезне значення, що його у формуванні духового профілю поодиноких народів і суспільства мало й має мистецтво. З другої сторони треба також відмітити, що національна духовість часто витискає тавро на сукупності мистецького доробку цілого народу, а то й творчості поодиноких мистців.

Пам'ятки мистецтва — твори генія одиниць, здійснюються усе таки на матерії і тому крім квалітативної вартости, мають ще й свій квантитавний вимір. Через те вони є поживою не лише для витончених смаків естетів, але рівночасно є також показником суспільно-економічних і політичних відносин у різний період історії, тобто періодів у якому ці пам'ятки творилися. Це особливо стає разюче очевидним в історії України й українського народу. З нагоди Ювілею Тисячоліття варто нам цим застановитись. Наведемо для пригадки кілька прикладів.

Подумаймо, отже, як виглядали б ми сьогодні у тисячоліття української культури, якщо б у Києві не було собору св. Софії, у Чернігові — св. Спаса, а у Львові — св. Юра? Вибір цей у мене не випадковий, хоч однобічний, — бо тільки архітектурні пам'ятки. Але дозвольте підкреслити, що архітектурний пам'ятник у мистецтві, подібно, як опера у музиці, об'єднує також й інші роди мистецтва, як пластичне й образотворче, себто: скульптуру й плоскорізьбу, фрески й мозаїку, включаючи графіку, епіграфіку, ну й вітражі. Тут варто додати, що весь Чернігів — Львів (раніше Галич) із Києвом, як центральною точкою рівноваги, дуже важлива з аспекту постання і розвитку української нації. Та про це постараюсь сказати більше при іншій нагоді.

Якщо цей підбір мистецьких пам'яток у мене не випадковий, то дозвольте пояснити чому? Відповідь: Софія і Спас — ще одна доба (вони ровесники: 1037 і 1036 роки), це один стиль — візантійський, це одна і та сама доба — княжа, це також однорідні фундації — княжі (Ярослава Мудрого й Мстислава, синів Володимира); а Юр; інший стиль — барокко, інша доба — кінець шляхетської Польщі й Гетьманщини, інша фундація — майже виключно церковна, але не з маловажним причинком львівського міщанства. Що це нам каже? Досить багато. Поперше, що в часі, коли не існувала українська державна влада на певних частинах території України, її аґенди у великій мірі перейшли у відання церковного проводу. Львівські та інші галицькі владики не тільки будували св. Юра та інші церкви, але й прикрашували їх іконами, хрестами та іншим потрібним вивінуванням, часто великої мистецької вартости. Вони також були провідниками своєї пастви й у суспільному та політичному житті. Інакше було на Гетьманщині у той сам час. Чемпіоном і патроном козацького барокко був гетьман Іван Мазепа. Провідною верствою у Гетьманській Україні була козацька старшина. а по містах родове міщанство, як окремий також упривільйований стан. У Західній Україні, особливо в Галичині, віками, крім священства, такою верствою було міщанство. Ми всі знаємо, яку ролю воно відіграло в культурному житті країни через церковні братства, в яких воно було згуртоване. Братства ці забезпечували науку в „руській мові й вірі" та друк книг у цій же мові. Але не забуваймо так само, що багаті братчики, подібно, як і генеральні козацькі старшини, були люди амбітні, часто в себе закохані, що хотіли себе та своє „достояніє", себто наслідця, — увіковічнити (а Кодак, Цайс і Нікон ще не існували), тож генеза й історія українського портрету від якогось XVI по XVIII сторіччя

Закінчення буде.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ЗГІДНО ІЗ СТАТИСТИЧНИМИ даними, у листопаді ц.р., 17 мільйонів більше американських громадян буде голосувати як у 1980 році. Всі ці припущення є базовані на інформаціях, що їх подало бюро перепису населення, де пишеться, що найбільша голосуюча група громадян — це особи у пересічному віці від 25 до 44. Саме ця вікова група буде найбільш численною.

Різдвяне торжество у школі українознавства в Дітройті

У неділю, 17-го січня ц.р., простору залю в будинку церкви Непорочного Зачаття у Воррені заповнили гості з усіх сторін метрополітального Дітройту. Того дня відбулася різдвяна зустріч Товариства „Рідна Школа", якої програму виконали з великим успіхом учні школи українознавства під проводом своїх учителів.

Відкриваючи програму зустрічі, голова Товариства Марія Лісовська привітала гостей та подякувала всім тим, що підтримують наше рідне шкільництво. „Учні рідної школи, — сказала вона, — привчаються вже змалку помагати своїм ровесникам в Європі та в Південній Америці, складаючи свої пожертви на т. зв. фонд „Діти — дітям", з якого користають також вже від кількох років українські діти інтернату св. Ольги в Прудентополісі у Бразилії. З допомогою Марійської дружини при церкві св. Йосафата у Воррені „Рідна Школа" вислала 14 пачок одягу та дитячих забавок. Голова Товариства висказала щире признання тим громадянам, що заснували Товариство „Рідна Школа", щоб удержати нашу школу українознавства, яка з успіхом виконує своє завдання від 1950 року по сьогоднішній день.

Учнівська програма почалася виступом передшкільних дітей, які у ролях Яблучок, Цукерків, Горішків та Книжки виконали вірш Ганни Черінь під назвою „Небесна кухня". Наших найменших з успіхом підготовила молода вчителька Леся Іваницька. Учні першої кляси учительки Ірини Тарнавської відтворили на сцені твір О. Олеся під назвою „Ялинка". Згідно із змістом твору, на хлопчика, що зрубав ялинку, плигнув зайчик, відібрав ялинку кажучи: „Ти ялинку посади, а потім рубай, ледащо!". Та спільна небезпека від вовків і ведмедиків поєднала обох, хлопчик скинув шапку і вклонився, а зайчик подав сіреньку лапку. Одна з матерів, що сиділа побіч мене, висказала побажання, щоб і в нашій громаді спільними зусиллями поборювати наших недругів.

Учні 4-ої кляси, підготовані учителькою В. Мушинською, деклямували „Білий сніжок" М. Стратієнка, а учні другої кляси учительки Л. Зайців виконали вірш „Листок до неба", в якому діти пишуть листа до св. Миколая. Учні 3-ої кляси учительки С. Площанської відтворили два вірші — про ялинку і Різдво.

Фінальною частиною програми був „Школярський вертеп" Едварда Козака, виконавцями якого були учні від п'ятої до сьомої кляс. Підготовили учителі Я. Ляш та Х. Зарицька.

Під кінець учнівської програми запрошений о. Ігумен Бернард Панчук, ЧСВВ, з церкви Непорочного Зачаття у Гемтремку привітав сердешно нашу шкільну молодь, учителів та рідношкільне членство. Своє слово він закінчив колядою, до якої спонтанно прилучилися всі присутні гості, вставши з місць.

Треба відзначити, що цілу низку колядок, виконаних під час різдвяної зустрічі, підготовила дуже успішно учителька Леся Іваницька. Запрошений на наше різдвяне торжество о. ігумен Бернард Панчук привітав шкільну молодь, учителів та цілу рідношкільну громаду. Після свого слова отець ігумен почав співати коляду, до якої прилучились всі гості-учасники різдвяної зустрічі.

У другій частині програми відбулося свят-вечірнє прийняття з різдвяною кутею, солодким печивом та кавою, приготоване поширеним комітетом рідношкільних пань.

Цьогорічна різдвяна зустріч була дуже вдала і під оглядом програми, і під оглядом кількости гостей, що заповники усі приготовані місця.

Осип Сливинський

Громада...

(Закінчення зі стор. 1)

лише одна українська література, як є лише один український народ. І тут М. Руденко ствердив, що помимо плянового переселення народу на неукраїнські землі, яке проходить в совєтській системі, море українське таки живуче. Тому нам усім навіть коли зараз існує певне відпруження в СССР, слід продовжувати боротьбу за українство.

З великим зворушенням у голосі він закликав до того, щоб на кожному українському зібранні на Заході присутні згадували всіх тих своїх земляків, що ще у совєтських тюрмах і таборах, та вирахував цілий ряд їх імен. Але особливо повинні усі — заявив М. Руденко, — вшановувати тих, що померли у тюрмах і таборах і, згадавши усіх поіменно просив повстанням з місць і мовчанкою віддати їм поклін.

Перед цим першим виступом в українській громаді, признався М. Руденко, він був сильно схвильований, але теплота і чисельність присутніх дала йому почуття, що він не є на чужині, а що прибув в Україну, бо „Україна є там — де українці!"

Відтак Н. Світлична, подякувавши гостям за їхні слова, відкрила можливість запитів до М. Руденка зі залі, з чого скористали численні учасники зустрічі. Ці питання, на які М.Руденко відповідав ясно, чесно і з переконанням, показали однак велику прірву, яка існує поміж думанням вільних українців про обставини в совєтській Україні, а дійсністю.

На питання чи в Україні іде боротьба за незалежність, М. Руденко відповів, що сьогодні йде найважливіша боротьба за українську мову, а збереження мови є підставою для збереження нації.

На запитання про підписування заяви „каяття" деякими українськими в'язнями, М. Руденко заявив, що не можна нікого осуджувати, не знаючи обставин, в яких людина була змушена підписати таку заяву.

Щодо відношення українських політичних в'язнів до інших народів, М. Руденко думає, що недоля і важкі обставини єднають усіх.

Відносно останніх подій в Україні, М. Руденко вияснив, що не може давати конкретних відповідей, бо приїхав сюди безпосередньо з Сибіру.

Ствердженням, що ніхто так не вміє цілеспрямовано досягати своєї мети, як совєтський режим і осторогою, що всі ми мусимо мати це на увазі у відношенні до України і українців, закінчив М. Руденко свої відповіді на численні запити зі залі.

Ще довго опісля зворушені присутні обступали почесних гостей, щоб стиснути їм руку, поговорити і просити про підпис на цих творах М.Руденка, що появилися на Заході.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 30-го січня 1988 р. відійшов у Вічність

мій Дорогий МУЖ

бл. п.

Микола Щербанович

Цією дорогою складаю сердечну подяку Всім, що взяли участь у Панахидах, Заупокійній Службі Божій та в похоронах на цвинтарі.

Щиру подяку висловлюю за похоронні відправи о. пароховi О. Кенез. Я вдячна п. Д. Ґалонжці, секр. 307-го Відділу УНС, за щирі слова прощання Покійного Мужа під час Панахиди.

Моя подяка Всім, що зложили мені своє співчуття особисто, листовно чи телефонічно та жертвували на Служби Божі. Так само дякую похресникові Антонові і його дружині Юлії за надіслані квіти.

Окрема моя сердечна подяка родині д-ра Івана Дідюка, родині Володимира Гетьманського і родині Ярослава Чайківського за їх часті відвідини і поміч в час довгої недуги мого мужа.

Рівнож складаю подяку жінкам за приготування тризни, яка відбулася після похорону в парафіяльній залі.

Хай Господь винагородить Вас усіх Своїми щедрими ласками.

Горем пригноблена:

дружина МАРІЯ

Наукове Товариство ім. Шевченка в Ню Йорку

ділиться сумною вісткою з своїми Членами й Українським Громадянством, що 12-го лютого 1988 р. відійшов у Божу Вічність на 85-му році життя, уродженець Зеленої Буковини

бл. п. д-р

ІВАН М. НОВОСІВСЬКИЙ

дійсний член Історично-філософічної Секції Наукового Товариства ім. Шевченка, кол. суддя на Басарабії, Чернівцях і Тернополі, почесний голова Центрального Об'єднання Буковинців-Українців, визначний український юрист і дослідник права, автор багатьох праць на українській, румунській й англійській мовах, остання його праця: „Нарис історії права Буковини і Басарабії".

Дружині пані Анні та синові д-рові Тарасові з дружиною Орисею і внукам Андрієві і Маркові висловлюємо глибоке співчуття.

Управа НТШ
і Дирекція Історично-філософічної Секції НТШ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 24-го лютого 1988 р. по довгій і тяжкій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами відійшла у Вічність

наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРА

бл. п.

СОФІЯ КУРИЛЕЦЬ

з дому НОВОСАД

нар. 26-го вересня 1924 року у Холмі.

ПАРАСТАС відправиться у п'ятницю, 26-го лютого 1988 р. о год. 8:30 веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd., Philadephia, Pa.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в суботу, 27-го лютого 1988 р. о год. 9-ій ранком з того ж похоронного заведення до церкви св. Йосафата у Філядельфії, Па., а відтак на цвинтар Пречистої Діви Марії на Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Горем прибиті:

муж — ТЕОДОР
дочка — НАДЯ ВОТЕРС з мужем ДАНИЛОМ
сини — ІГОР І ЗЕНКО
сестра — ЕВГЕНІЯ НАКОНЕЧНА з родиною в Україні
брат — СТАХ НОВОСАД з родиною в Україні
та ближча і дальша Родина в Україні, ЗСА і Канаді

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC. 1987

ASSETS:

Bonds	$44,737,177
Common stocks	945,079
Mortgage loans on real estate	4,381,456
Certificate loans and liens	689,575
Cash on hand and on deposit	1,366,908
Short term investments	495,692
Loan to UNURC	5,925,000
Loan to UNA D. Halychyn Housing Corp.	104,551
Electronic data processing equipment	88,116
Life insurance premiums uncollected	147,993
Accident & health premiums due	3,295
Investment income due & accured	1,088,929
TOTAL ASSETS	$59,973,774

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts	$33,388,604
Aggregate reserve for accident and health certificates	16,456
Orphan's fund liability	173,607
Supplementary contracts without life contingencies	7,379
Cerfiticates and contract claims:	
Life	583,414
Accidental and health	-0-
Provisions for refunds payable in following calendar year estimated amounts:	
Apportioned for payment to December 31, 1988	1,000,000
Premiums and annuity considerations received in advance	543,119
Commissions to fieldworkers due or accrued	95,651
General expenses due or accrued	212,246
Taxes, licenses and fees due or accrued	23,451
Net adjustment in assets & liabilities due to foreign exchange rate	1,912,423
Unearned investment income	345
Amount withheld or retained by Society as agent or trustee	8,084
Liability for benefits for employees and fieldworkers if not included above	4,340
Printing plant expenses due and unpaid	6,444
Mandatory securities valuations reserve	277,500
Unexpired subscriptions to Official Publication	62,795
Deficit net worth of subsidiary	2,300,634
TOTAL liabilities	$40,616,496
Unassigned fund	19,357,277
TOTAL	$59,973,774

GENERAL EXPENSES

Insurance

	Life	Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
Salaries and wages	396,421	29,583	118,334	47,333	591,673
Insured benefit plans for employees	290,805				290,805
Professional fees	38,843				38,843
Legal fees and expenses	1,202				1,202
Medical examination fees	4,440				4,440
Fees of public accountants and consulting actuaries.	87,228				87,228
Traveling expenses	31,223		2,838	22,708	56,770
Advertising	19,086			19,086	38,172
Postage, express, telegraph and telephone	25,183		7,507	15,110	47,800
Printing and stationery	20,389			20,389	40,778
Cost of depreciation of furniture and equipment	30,564				30,564
Rental of equipment	6,363				6,363
Lodge supplies					
Books and periodicals	17,278				17,278
Bureau and association dues	5,656				5,656
Insurance, except on real estate	60,039				60,039
Collection and bank service charges	12,962		3,837		16,799
Sundry general expenses	27,171				27,171
Refund of sundry expenses				(57,169)	(57,169)
Field conferences other than local meetings				25,984	25,984
Official Publication				366,406	366,406
Expenses of Supreme Lodge Meetings	17,469			17,469	34,938
Youth Sports Activities				7,209	7,209
Donations, Scholarships, Etc.				341,929	341,929
Convention Expenses				101,075	101,075
Real-Estate expenses			1,035,435		1,035,435
Investment expenses not included elsewhere			(300)		(300)
General Expenses Incurred	1,092,331	29,583	1,167,652	927,532	3,217,100
General Expenses unpaid December 31, previous year	20,172			100,352	120,525
General Expenses unpaid December 31, current year	11,846			200,400	212,246
General Expenses paid during year	1,100,657	29,583	1,167,652	827,485	3,125,379

TAXES, LICENSES AND FEES

Insurance

	Life	Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
State insurance department licenses and fees	22,298				22,298
Other state taxes	8,900	664	2,656	1,062	13,284
Federal taxes	30,966	2,310	9,243	3,697	46,218
All other taxes	1,120				1,120
Taxes, Licenses and Fees Incurred	63,286	2,975	11,900	4,760	82,922
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, previous year	15,909				15,909
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, current year	23,451				23,451
Taxes, licenses and fees paid during year	55,743	2,975	11,900	4,760	75,379

RECONCILIATION OF LEDGER ASSETS:

Increases in Ledger Assets:

Premiums on life health certificates & annuity considerations	2,768,661
Accident and health cash premiums	72,563
Amounts increasing Orphans Fund	1,250
Gross investment income	7,468,322
Income printing plant	1,223,732
Reinsurance exp. refund	-0-
From sale or maturity of ledger assets	74,701
Escrow account increase	1,115
Total increases in ledger assets	11,610,346

Decreases in Ledger Assets:

Certificate and contract claims (life)	1,859,943
Accident and health	15,000
Interest on certificate funds	658
Surrender values	415,446
Refunds to members	823,906
Total paid members and beneficiaries	3,114,954
Paid for claims on suppementary contracts without life contingencies	1,928
Commission to fieldworkers:	
Life insurance and annuities	490,685
Accident and health	9,980
Total	500,665
Decrease in Orphans Fund	4,980
General expenses and fraternal payments	3,125,379
Taxes, licenses and fees	75,379
Printing plant expenses	1,222,750
From sale or maturity of ledger assets	235,677
By adjustment in book value of ledger assets	30,193
Total decreases in ledger assets	8,311,908

RECONCILATION BETWEEN YEARS:

Amount of ledger assets December 31, of previous year	57,253,791
Increase (+) or decrease (-) in ledger assets during the year	3,298,437
Total ledger assets December 31, 1987	60,552,229

REFUNDS TO MEMBERS

Applied to pay renewal premiums	78
Paid in cash	823,827
Total	823,906
Provision for refunds payable in following calendar year	1,000,000
Previous year payable	820,000
TOTAL REFUND TO MEMBERS	1,003,906

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC. Valuation Exhibit as December 31, 1987

Total admitted assets	$59,973,774

Liabilities & Unassigned Funds

Reserve for life certificate	33,388,604
Reserve for ADD certificates	16,456
Claim & accrued liabilities	7,211,436
Total liabilites	40,616,496
Margin of safety to certificate holders	19,357,277
TOTAL	$59,973,774

The ratio of admitted assets to total liabilites at December 31, 1987 was 147.65%

The ratio of interest earned on all funds during the year 1987 was 11.40%

(Signed by)
GEORGE SCHAUMANN, MAAA
CPS ACTUARIES
(Consulting Actuaries)

JOHN O. FLIS
Supreme President

ULANA M. DIACHUK
Supreme Treasurer

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЯРОСЛАВ ТРАЧ, член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н.Й., помер 7-го січня 1988 року на 75-му році життя. Нар 1913 року в селі Котузів, пов. Підгайці, Україна. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дочку Софію з мужем Петром Балуцьким, внучку Ярославу з родиною і внуків Романа і Олега та ближчу і дальшу родину в Україні та Америці. Похорон відбувся 11-го січня 1988 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ІВАН МОСКАЛЬЧИН, член УНС Відд. 175-го ім. св. Миколая в Дітройті, Миш., помер 8-го січня 1988 року на 82-му році життя. Нар. 1906 року в селі Денисів, Тернопіль, Україна. Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дружину Стефанію, дочку Дарію з мужем Леонардом і внуками Іваном і Марійкою, сина Богдана з дружиною Марлін і внуками Майком, Іваном, Карен і Дженет, сестру Ольгу, трьох братів в Україні та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 11-го січня 1988 року на цвинтарі св. Ядвіги в Дірборн, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Ярослав Базюк, секр.

Д-р СТЕПАН САВЧУК, член УНС Відд. 422-го ім. С. Петлюри у Філядельфії, Па., помер 9-го січня 1988 року на 71-му році життя. Нар. 1916 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Ольгу, синів Стефана Михайла і Джеймса Джана, невістку Алексіс Енн і внуків: Александру Лин і Стівена Томаса. Похорон відбувся 16-го січня 1988 року на Окленд Семетері у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Васил Євтушенко, секр.

АННА ВАЙТ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., померла 15-го грудня 1987 року на 78-му році життя. Нар. 1909 року в Пенсильванії. Членом УНС стала 1945 року. Залишила у смутку мужа Михайла. Похорон відбувся 17-го грудня 1987 року на Гренд Ловн Семетері в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Роман Татарський, секр.

ВАСИЛЬ ОРІХОВСЬКИЙ, колишній головний організатор УНСоюзу і член 353-го Відділу Т-ва „Запорозька Січ" в в Ню Бранзвику, Н. Дж., помер 16-го січня 1988 року на 67-му році життя. Нар. 1920 року в селі Бариш, Галичина, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Дарію, синів: Богдана з дружиною Марісю, Стефана з дружиною Розою, доньок: Наталку Панасюк і Христину, зятя Івана та внучку Тару, сестру з родиною в Україні, а на чужині — шваґра Володимира Шпачинського з дружиною Парасею. Похорон відбувся 20-го січня 1988 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Осип Рінник, секр.

АННА ЮЛІЯ СТАМІНСКІ, член УНС Відд. 290-го С-ва Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Балтиморі, Мд., померла 9-го січня 1988 року на 67-му році життя. Нар. 7-го жовтня 1921 року в Балтиморі, Мд. Членом УНС стала 1979 року. Залишила у смутку доньку Кляру Аббот з чоловіком Мартином, синів Михайла з дружиною Джов Ен і Ричарда; братів — Мільтона, Вілліяма і Гарри і сестру Мері Дево з мужем Джорджом та четверо внуків. Похорон відбувся 12-го січня 1988 року на цвинтарі Св. Хрета в Балтиморі, Мд.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Хома, секр.

НЕ АНДРІЙ, А АРКАДІЙ

У вістці „А. Шевченко твердить, що К. Вальдгайм не був аґентом Москви" („Свобода" з 25-го лютого) замість Андрій має бути Аркадій Шевченко. — Ред.